

روزي به افتخار «زمین»

سال هاست علاقه‌مندان به طبیعت هشدار می‌دهند که کاش مناظر بدیع و بکر زمین به گردشگران معرفی نشود تا گسترش گردشگری باعث قربانی شدن طبیعت زمین نشود.

جام جم آنلاین: سال هاست علاقه‌مندان به طبیعت هشدار می‌دهند که کاش مناظر بدیع و بکر زمین به گردشگران معرفی نشود تا گسترش گردشگری باعث قربانی شدن طبیعت زمین نشود. آغاز با یک تصویر

بگذارید با ترسیم یک تصویر ذهنی شروع کنیم؛ یک تجربه شخصی. درست روز 14 فروردین پارک جنگلی نور. نیمه‌های آتش شب قبل هنوز دود دارند. چند کارگر شهرداری با کیسه‌های زباله مشغول جمع‌آوری انواع کوچک و بزرگ زباله هستند.

پس از پرشدن کیسه‌ها، آنها را کنار جاده می‌گذارند تا در نهایت خودروی جمع‌آوری زباله آنها را جمع‌آوری کند و تا چشم کار می‌کند با فاصله‌های بین یک تا 3 متر پر است از کیسه‌های زردرنگ زباله که پر از زباله‌های کوچک و بزرگند؛ بگذارید از شاخه‌های درخت کنده‌شده نیز بگذریم که در گوشه‌گوشه جنگل خودنمایی می‌کرد.

ابوطالب، یکی از همین کارگران است که مشغول جمع‌آوری زباله از میان سبزه‌های تازه برآمده از دامن خاک است. سنش کمتر از 18 سال به نظر می‌رسد. خودش می‌گوید 17 سالش است. سوالی را که از او می‌پرسم مهم نیست. پاسخش این است؛ بعد از هر تعطیلاتی جنگل همین‌طور می‌شود. مردم وقتی می‌آیند اینجا پر از زباله می‌شود.

این فقط یک تصویر بود. این صحنه‌ها اندک نیستند و مشکلاتی مشابه و حاد که پرداختن به هریک از آنها خود دنیایی می‌طلبد. کافی است یک شب صبح سری به بهشت گمشده - تنگه واشی - بزیم یا چشمه‌های باداب سورت که برای خود بهشت گمشده‌ای بود و امروز...

سهم بومیان تنها جمع‌آوری زباله نیست

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌هایی که باعث ورود گردشگری به جمع برترین کسب‌وکارهای نوین شده است، رویکردهای اجتماعی آن است. به عبارت بهتر، توسعه پایدار یک فرآیند اجتماعی - اقتصادی است که به اقتصاد و اجتماع، درآمد و هویت انسانی، رشد زیرساخت‌ها و حفظ سرمایه‌ها برای نسل‌های آینده به صورت توانمندی توجه می‌کند.

برهمن اساس، کارشناسان گردشگری، مهم‌ترین شاخص‌های توسعه پایدار گردشگری را به این شرح برشمردند: استفاده از ماهیت پایدارگونه منابع، کاهش بیش از حد مصرف، حفظ تنوع، حمایت از نظام اقتصاد محلی، مشارکت اجتماع‌های محلی، مشاوره با افراد ذی‌نفع و عامه مردم و آموزش.

نکته: سال هاست علاقه‌مندان به طبیعت و از جمله راهنمایان تورهای طبیعت‌گردی هشدار می‌دهند که ای‌کاش مناظر بدیع و بکر هیچ‌گاه به عموم جامعه معرفی نشود چرا که گردشگری در این مناطق بیشتر به بهای قربانی‌شدن طبیعت تمام شده است حال که این روزها به بهانه روز زمین از گردشگری پایدار می‌نویسیم، خوبی است به این نکته اشاره کنیم که یکی از مهم‌ترین رویکردهای گردشگری پایدار سهم جوامع بومی از مزایای متعدد گردشگری است. آموزش، ایجاد اشتغال پایدار، مشارکت در تصمیم‌گیری‌های محلی و همچنین افزایش شبکه ارتباطی بومیان با حفظ ارزش‌های بومی آنها از جمله مزیت‌های گردشگری برای آنهاست.

به عنوان مثال، کسب و کارهایی مانند هتلداری، راهنمایان تور محلی، واحدهای ارائه‌دهنده خدمات گردشگری به جهانگردان و... از جمله مشاغل پایدار است که می‌تواند برای جوامع بومی، اشتغال، آموزش، درآمد و رفاه نسبی را به صورت همزمان به ارمغان بیاورد. این امر بویژه برای کشور ما که با مشکل توزیع مناسب درآمدها، منابع و امکانات روبه‌روست، اهمیت بیشتری دارد.

پایداری محیط

مهم‌ترین عناصری که منجر به شکل‌گیری گردشگری می‌شود، 2 عنصر فرهنگ و طبیعت است که در بستر زمان جذابیت‌های منحصر

به فرد ایجاد می‌کند. به عنوان مثال، ارزش تخت‌جمشید به تاریخ و فرهنگ نهفته در آن است و در بسیاری مواقع این طبیعت و فرهنگ با یکدیگر پیوند می‌خورند که در آن صورت آن منطقه به یک منطقه کلیدی و استراتژیک تبدیل می‌شود.

اگر از منظر دیگری بخواهیم به موضوع نگاه کنیم، صنعت گردشگری از جمله صنایعی است که منابع آن در زمره منابع تجدید شونده قرار دارد، اما به شرطی که این منابع حفظ و میراث ماندگار آن به نسل‌های بعدی منتقل شود.

بنابراین، عنصر محیط در گردشگری مهم‌ترین عنصر است و هرگونه زیانی به آن این صنعت را با ناپایداری و مشکلات روزافزون برای نسل‌های آینده روبه‌رو می‌کند. به بیان بهتر میراث طبیعت و فرهنگ، تنها حق یک نسل نیست و بهره‌برداری نامناسب از این منابع نه تنها منجر به از بین رفتن سرمایه نسل آینده می‌شود، بلکه عوارض سوء برای آنها به ارمغان می‌آورد.

سکه 2 رویه گردشگری پایدار

گردشگری پایدار یک سکه 2 رویه است. یک روی این سکه اشتغال و رفاه است و سوی دیگر آن توجه به محیط‌زیست و حفظ پایداری آن. گردشگری زمانی ارزشمند است که هر دو روی این مولفه‌ها در جایگاه خود مورد توجه قرار گیرند.

سال‌هاست که علاقه‌مندان به طبیعت و از جمله راهنمایان تور طبیعت‌گردی هشدار می‌دهند که ای‌کاش مناظر بدیع و بکر هیچ‌گاه به عموم جامعه معرفی نشود. صحبت آنها به این دلیل نیست که آنها مخالف گسترش گردشگری طبیعت هستند، بلکه به این سبب است که تجربه نشان داده گردشگری در این مناطق به صورت کمی و کیفی گسترش پیدا نمی‌کند و گسترش گردشگران بیشتر اوقات به بهای قربانی‌شدن طبیعت تمام می‌شود.

و در نهایت به مناسبت روز زمین شایسته است که یک بار دیگر پیوند عمیق بین گردشگری و محیط‌زیست را یادآوری کنیم و بنویسیم که زمین مادر زندگانی است و کوچک‌ترین لطمه‌ای به آن در نهایت صدمه به حیات و زندگی بشر را در پی دارد.

مریم چهاربالش / جام‌جم